

महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना.**मजुरीचे दरपत्रक.****महाराष्ट्र शासन****नियोजन विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : मजुरी-२०११/प्र.१५/मग्रारो-१.

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १९ मार्च, २०११.

पहा : (१) शासन निर्णय क्रमांक : मजुरी-२००९/प्र.१११/मग्रारो-१, दिनांक : ९ नोव्हेंबर, २००९.

(२) शासन पत्र नि.वि.क्र.मजुरी-२०११/प्र.क्र.१०/मग्रारो-१, दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०११

(३) केंद्र शासनाची दिनांक १४ जानेवारी, २०११ ची अधिसूचना

(४) केंद्र शासनाची दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०११ ची सुधारित अधिसूचना.

प्रस्तावना :

भारत सरकारने महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा २००५ (४२ वा २००५) मधील कलम ६ नुसार त्यांचे वर उल्लेख केलेले राजपत्र दिनांक १४.०१.२०११ व १४.०२.२०११ नुसार महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेवरील मजुरांना घ्यावयाच्या दैनिक मजुरीचे दर राज्यनिहाय निश्चित केले आहे. महाराष्ट्रासाठी मजुरीचा दर रुपये १२७/- (रुपये एकशे सत्तावीस फक्त) प्रतीदिन निश्चित केला आहे.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजने वरील मजुरीचे दर हे महाराष्ट्र रोजगार हमी कायदा १९७७ मधील कलम ७ (२) (सात) नुसार निश्चित केले जातात. त्यातील तरतुदीनुसार भारत सरकारने केंद्रीय कायदा अन्वये निश्चित केलेले मजुरीचे दर हे महाराष्ट्र ग्रामीण रोहयो वरील मजुरांना देखील लागू होतात. त्यानुसार दिनांक १४.०२.२०११ पासून मजुरीचा दर रुपये १२७/- प्रती दिन निश्चित करण्यात येत आहे. (तसे शासन पत्र क्र.मग्रारो२०११/प्र.क्र.१०/रोहयो१ दि.१४.०२.२०११ अन्वये सूचित केले आहे). त्या आधारे महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेवरील मजुरीचे दरपत्रक निश्चित करण्यात आले आहे. त्याचा सविस्तर तपशील सोबत जोडपत्र - एक मध्ये दिलेला आहे.

२. सदर दरसूची दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०११ पासून लागू करण्यात येत असल्यामुळे दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०११ पासूनच्या हजेरीपटाच्या महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या कामांवर सुधारित दराप्रमाणे मजुरी देय होईल. त्या दिनांकापासून सुधारित दराची अंमलबजावणी झाली असे समजावे. दि. १४ फेब्रुवारी, २०११ पूर्वीच्या हजेरीपटाच्या कामांची मजुरीची सुधारित दराने फरकाची रक्कम काढण्यात येऊ नये.

३. या शासन निर्णयाच्या समवेत जोडपत्र-चार व पाच मध्ये दर्शविलेल्या दैनिक रोजंदारीवर काम करणा-या मजुरांशिवाय महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजने खाली इतर काही कामांसाठी दैनिक रोजंदारीवर काम करणा-या मजुरांनाही परिच्छेद-१ मध्ये निर्धारित केल्याप्रमाणे प्रतिदिनी मजुरी दयावी.

४. या दरपत्रकामध्ये अकुशल बाबीसाठी अकुशल मजुरांना दयावयाच्या मजुरी संबंधीचे दर

निर्धारित करण्यात आले आहेत. कुशल बाबींसाठीचे दर त्या-त्या खात्याच्या विहित दरसूचीनुसार देण्यात यावेत. सर्वसाधारणतः जलसंधारण, जलसंपदा, रस्ते, वनीकरण इत्यादीच्या कामाच्या ज्या अकुशल बाबी आहेत, त्या सर्व अकुशल बाबींचा यात अंतर्भाव केलेला आहे.

५. संबंधित खात्याच्या कामावरील भरावाचे मोजमाप घेताना संकुचन घटीबाबत जलसंपदा खात्याच्या विहित नियमाप्रमाणे मोजमाप घेऊन मजुरी अदा करावी.

६. राज्यातील जनजाती उपयोजना क्षेत्रे तसेच डोंगराळ क्षेत्रे परिच्छेद-तीन येथे उल्लेख केलेल्या शासन निर्णयान्वये शासनाने घोषित केलेले आहेत. सदर क्षेत्रासाठी मजुरीचे दर ठरविताना परिच्छेद-तीन मधील शासन निर्णयातील जिल्हे/ तालुके/ गावे/ पाडे/ वस्त्या यांचा आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व डोंगराळ क्षेत्र यामध्ये भागशः अथवा पूर्णतः समावेश आहे किंवा कसे, याची खात्री शासन निर्णयानुसार करून मगच मजुरीच्या दराबाबत कार्यान्वयीन यंत्रणेने निर्णय घ्यावा.

७. हे दरपत्रक निर्धारित करताना एकूण शंभर मीटर अंतरापर्यंतची वाहतूक मजुरांमार्फत डोक्यावरून करणे गृहीत धरले आहे व शंभर मीटर पेक्षा अधिक अंतरावरची वाहतूक ही सामान्यतः गाढव, बैलगाडी, ट्रॅक्टर किंवा टप्पर याद्वारे करणे अभिप्रेत आहे. त्यामुळे शंभर मीटर पेक्षा अधिक अंतरावरील वाहतुकीचा खर्च हा कामाच्या कुशल भागावरील खर्च समजण्यात यावा आणि अशा कामाची मजुरी संबंधित खात्याच्या विहित दरपत्रकानुसार देण्यात यावी. काही विशिष्ट ठिकाणी व विशिष्ट परिस्थितीत १०० मीटर पेक्षा जास्त अंतरावरील वाहतूक मजुरांमार्फत डोक्यावरून करण्याची गरज भासत असेल तर तसे करण्यास हरकत नाही. पण त्यासाठीचे वाहतुकीचे दर हे संबंधित खात्याच्या दरसूचीनुसारच राहतील.

८. शासन निर्णय, नियोजन विभाग क्रमांक : रोहयो-२००३/प्र.३८/रोहयो-६, दिनांक २६ ऑगस्ट, २००३ मधील (अ) (६) मजुरांना पिण्याचे पाणी कामाच्या ठिकाणी पुरविण्याबाबतचे दर व (क)शासन निर्णय क्रमांक मग्रारो-२०१०/प्र.क्र.०४/रोहयो-१. दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०१० अन्वये मजुरांच्या स्वतःच्या हत्यारांचे भाडे (रुपये २ प्रती मनुष्य दिन) व धार लावण्याचा खर्च (रुपये २/- प्रती मनुष्य दिन) नुसार देण्यात यावे.

९. कठीण खडकात खोदाई करणे (सुरुंग लावून अथवा सुरुंग विरहीत) ही बाब पुर्णपणे कुशल समजण्यात यावी.

१०. कामाची गुणवत्ता राखण्यासाठी खात्याचे नियमानुसार घ्यावयाच्या गुणनियंत्रण चाचण्यांकरिता अंदाजपत्रकात तशी तरतुद करावी.

११. हे आदेश दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०११ पासून अंमलात येतील.

१२. हे आदेश जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक / मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा सह जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक यांनी ताबडतोब सर्व कार्यान्वयीन यंत्रणांना कळवावेत.

१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला आहे. त्याचा संगणक संकेतांक २०११०३२११४२४५३००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सोबत : जोडपत्रे.

(बा. बा. नारायणकर)

उप सचिव (मग्राहयो) नियोजन विभाग.

प्रत

मा. राज्यपालांचे सचिव,
 मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
 सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
 मुख्य सचिवांचे स्वीय सहाय्यक,
 अतिरिक्त मुख्य सचिव,
 शासनाचे सर्व अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
 संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचानालय,
 महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीकरिता),
 प्रधान मुख्य वन संरक्षक, नागपूर,
 प्रधान मुख्य वन संरक्षक, नागपूर,
 कृषि आयुक्त, पुणे,
 संचालक, मृदसंधारण व्यवस्थापन, पुणे,
 संचालक, फलोत्पादन, पुणे,
 संचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे,
 सर्व, विभागीय आयुक्त,
 महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई,
 महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा परीक्षा), मुंबई,
 महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर,
 महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा परीक्षा), नागपूर,
 मुख्य अभियंता व सह सचिव (रोहयो), नियोजन विभाग, मुंबई,
 मुख्य अभियंता व सह सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
 मुख्य अभियंता व सह सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
 सर्व मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
 सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग,
 मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्था.स्तर) विभाग, पुणे,

उप सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ रोजगार हमी समिती, महाराष्ट्र विधानमंडळ
 सचिवालय, मुंबई,

सर्व जिल्हाधिकारी (बृहन्मुंबई वगळून),
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी , जिल्हा परिषद,
सर्व विशेषकार्य अधिकारी व पदसिद्ध उपविकास आयुक्त(रोहयो),विभागीय
आयुक्त कार्यालय,
सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे मंडळ,
सर्व अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ,
सर्व अधीक्षक अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्था.स्तर) मंडळ,
सर्व जिल्हा अधीक्षक, कृषी अधिकारी,
सर्व कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग,
सर्व कार्यकारी अभियंता, सा.बां.विभाग,
सर्व कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग,
सर्व कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद सिंचन विभाग,
सर्व कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर) विभाग,
सर्व विभागीय वन संरक्षक,
सर्व विभागीय वन अधिकारी,
सर्व उप संचालक, सामाजिक वनीकरण,
सर्व गट विकास अधिकारी,
सर्व तहसीलदार,
लेखा व अधिदान अधिकारी, मुंबई,
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
सर्व कोषागार अधिकारी,
सर्व उप कोषागार अधिकारी,
सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (रोहयो),
सर्व प्रकल्प अधिकारी, जनजाती उपयोजना,
सारसंग्रह रोहयो-१,
निवडनस्ती, रोहयो-१.

महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार हमी योजना

मजुरीचे दरपत्रक

दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०११ पासून लागू

जोडपत्रे

(शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्र. क्र.मजुरी-२०११/प्र.१५/रोहयो-१,
दिनांक १९ मार्च २०११ चे जोडपत्र एक ते पाच पृष्ठ क्र. ६ ते २५)

जोडपत्र - एक

महाराष्ट्र रोजगार हमी योजनेखाली सर्व कार्यान्वीन यंत्रणांच्या कामांना प्रस्तावित करण्यात आलेल्या मजूरीची दि.
१४ फेब्रुवारी, २०११ पासून सुधारित दर अनुसूची

बाब क्र.	प्रस्तावित बाब	एकक	एककाचा दर	
			रुपये १२७/-	
			सुधारित दर	सुधारित दर
			जनजाती उपयोजना /डोंगराळ क्षेत्रासाठी दर	इतर क्षेत्रासाठी दर
१	२	३	४	५
१	जमिनीत, सर्व प्रकारची माती, गाळ, चुना, शाडू, वाळू / रेती अशा भूस्तरात खोदकाम तपासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	६२.१०	५४.००
	(ब) आद्रस्थितीत खोदाई (सर्वसाधारण)	घनमीटर	७४.६०	६४.८०
	(क) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	७७.६०	६७.४०
२	जमिनीत मऊ मुरुमातील भूस्तरात खोदकाम तपासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री - निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	७८.२०	६८.१०
	(ब) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	९७.८०	८५.१०
३	जमिनीत कठीण मुरुमातील भूस्तरात खोदकाम तपासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	१०७.१०	९३.१०
	(ब) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	१३३.७०	११६.३०
४	जमिनीत कठीण मुरुम ज्यामध्ये ०.१ घ.मी. पेक्षा कमी आकाराचे धोंडे असतील अशा भूस्तरात खोदकाम तपासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	१२६.६०	११०.१०
	(ब) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	१५८.४०	१३७.७०

५	कठीणमान भूस्तरात जमिनीत खोदकाम तासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	१९५.००	१६९.६०
	(ब) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	२४३.७०	२१२.००
६	मऊ खडकाचे भूस्तरात जमिनीत खोदकाम तासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	२४३.३०	२११.६०
	(ब) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	३०४.२०	२६४.५०
७	जांभ्या खडकातील भूस्तरात जमिनीत खोदकाम तासणीसह करणे व खोदून काढलेली सामग्री - निर्देश दिल्याप्रमाणे १० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेणे व ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात १.५० मीटर उंचीपर्यंत नेऊन टाकणे वा पसरविणे वा फरेत भरणे.			
	(अ) खोदाई - (सर्वसाधारण)	घनमीटर	३१६.६०	२७५.३०
	(ब) विहिरीसाठी खोदाई दर	घनमीटर	३९५.९०	३४४.३०
८	सर्व प्रकारची माती, गाळ, चुना, शाडू, रेती, वाळू, मऊ मुरुम, कठीण मुरुम, दगड-धोंडे, सर्व आकाराची खडी, इत्यादी सुरवातीच्या १० मीटर अंतरापलिकडे एकूण १०० मीटर अंतरापर्यंत डोक्यावर वाहून नेण्यासाठी अतिरिक्त दर.			
	क्र. अतिरिक्त अंतर मीटर			
	१ १०	घनमीटर	१४.४०	१२.५०
	२ २०	घनमीटर	२६.५०	२३.१०
	३ ३०	घनमीटर	३८.७०	३३.७०
	४ ४०	घनमीटर	५०.८०	४४.२०
	५ ५०	घनमीटर	६३.१०	५४.९०
	६ ६०	घनमीटर	७५.२०	६५.४०
	७ ७०	घनमीटर	८७.४०	७६.००
	८ ८०	घनमीटर	९९.६०	८६.६०
	९ ९०	घनमीटर	१११.८०	९७.२०
	१० १००	घनमीटर	१२३.८०	१०७.७०
९	आवरण किंवा गाभा भराईकरिता भरावाच्या ठिकाणी आणलेल्या खालील प्रकारच्या सामग्रीतील झाडेझुडपे, गवताची मुळे इत्यादी काढून टाकणे, टेकळे फोडणे व ती पसरविणे याकरिता भरावाचे थरासाठी योग्य पातळीपर्यंत संस्करण (Earthwork Dressing) करणे-			
	(अ) माती, मऊ मुरुम व कठीण मुरुम व धोंडे सामग्रीसाठी	घनमीटर	५.८०	५.१०
	(ब) मऊ/जांभा खडक/ कठीणमान	घनमीटर	११.१०	९.७०

१०	मऊ / कठीण मुरुम / गाळ / वाळू / रेती वा सर्व प्रकारची माती आवश्यकतेप्रमाणे कामाच्या ठिकाणी गोळा केलेल्या ढिगापासून वाहुन नेणे, पसरविणे / आंथरणे व त्याचे छेदन / संस्करण करणे इत्यादी सर्व कामे पूर्ण करणे. (वहन अंतराचा अंतर्भाव नाही)	घनमीटर	२४.९०	२१.६०
११	आदेशानुसार जमीन कडेकडेने साफ करणे व २० से.मी. परीघापर्यंतची मुळे काढणे या सर्व गोष्टी १० मी. अंतरापर्यंत हलविणे.	चौ.मीटर	३.३०	२.९०
१२	सर्व प्रकारच्या भूस्तरातून उपलब्ध झालेली सामग्री खड्ड्यापासून/ ढीगापासून प्रत्येक १.५ मीटर जादा उंचीवर उचलून नेण्यासाठी आणि / किंवा यांच्या भागासाठी जादा दर -			
	क्र. अतिरिक्त उचल अंतर मीटर			
१	१.५०	घनमीटर	३५.३०	३०.७०
२	३.००	घनमीटर	५०.८०	४४.२०
३	४.५०	घनमीटर	७३.००	६३.५०
४	६.००	घनमीटर	९५.३०	८२.८०
५	७.५०	घनमीटर	११७.२०	१०२.००
६	९.००	घनमीटर	१३९.५०	१२१.३०
	एकूण १०.५० मी.च्या पुढे अ.क्र.१२(६) अधिक प्रती मी.उंचीकरीता.	घनमीटर	२४.४०	२१.२०
१३	माती / मुरुम बांधावर प्रत्येक ३० से.मी. जाडीचे सैल (लूज) थरावर पाणी सडा शिंपण करणे.	घनमीटर	१२.५०	१०.८०
१४	माती / मुरुम बांधावर प्रत्येक ३० से.मी. जाडीचे थरावर हात ठोकळ्याद्वारे आवश्यक घनीकरणासाठी निर्देशाप्रमाणे बत्तीकरण करणे.	घनमीटर	१८.७०	१६.३०
१५	३० मीटर परिसरात पसरलेल्या क्षेत्रातून दगड / धोंडे गोळा करणे व आदेशानुसार त्यांचा बांध तयार करणे (Loose Boulder Structure & Rock Toe) व दगडी चिपांनी पोकळ्या भरून घनीकरण करणे इत्यादी	घनमीटर	९९.३०	८६.४०
१६	आदेशानुसार जागेवर उपलब्ध असलेली झुडपे तोडून त्यापासून ३० सें.मी. ते ४५ सें.मी. लांबीच्या आकाराच्या खुंटया तयार करणे, एका बाजूने अणकुचिदार करणे व प्रत्येकी १०० खुंटयांची १ मोठी तयार करणे व त्याचा साठा करणे-	१०० खड्ड्या करिता	२४.४०	२१.२०
१७	ठराविक अंतरावर खुंटया लावण्यासाठी दिलेल्या आदेशानुसार क्षेत्राची गटामध्ये विभागणी करणे. ढिगामधून खुंटया आणणे व जमिनीमध्ये त्या ठराविक अंतरावर रोवणे.	१०० खड्ड्या करिता	२६.५०	२३.१०
१८	आदेशानुसार जलशोषक खंदक वा सलग समतल चर वा विलग समतल चर तयार करण्यासाठी ६० सें.मी. रुंदीचे व ३० से.मी. खोलीचे आदेश दिल्यानुसार विविध लांबीचे जलशोषक खंदक तयार करण्यासाठी खालील भूस्तरात खोदकाम करणे व खोदकामातून निघालेले साहित्य आदेशानुसार खंदकाबाहेर पसरविणे वा बांध घालणे.			
	(अ) माती व मऊ मुरुमात	घनमीटर	५२.२०	४५.३०
	(ब) कठीण मुरुमात	घनमीटर	७३.००	६३.५०

१९	पुर्वी नांगरलेल्या/वखरलेल्या जमीनीवरील सैल मातीतील ढेकळे फोडून फावडयाने माती ओढून वाफे तयार करण्यासाठी उरळी ज्याची तळासरी / पायथा रुंदी ६०.०० सें.मी. व माथा रुंदी ३०.०० सें.मी. व आवश्यक उंचीच्या आकाराच्या उरळ्या बांधणे (नांगरणी आवश्यकतेनुसार ट्रॅक्टरद्वारे करावी व त्याचा दर कृषि खात्यानुसार जादा आकारावा)	मीटर	१.५०	१.३०
२०	कोणत्याही आकारमानाचा वाफा तयार करण्यासाठी जमिनीत १५ सें. मी. खोलीपर्यंत खोदकाम करणे, मातीची ढेकळे फोडणे, दगड / डबर / मुळे इत्यादी आक्षेपाई बाबी काढून वेगळ्या करणे व आवश्यक त्या आकाराचा गादीवाफा / गवताचा वाफा / उंचवटा तयार करणे.	चौ.मीटर	५.००	४.३०
२१	आदेशांनुसार ४ मी. लांबीचे ६० सें.मी. रुंदीचे व ३० सें.मी. खोलीचे एकाआड एक समतल चर तयार करण्यासाठी खोदकाम करणे, खोदलेली वरच्या मऊथरातील माती चराच्या वरच्या अंगाला जमा करणे व खालील थरातील कठीण माती वा मुरुमाचा खालच्या अंगाला उंचवटा तयार करणे इत्यादी.			
	(अ) माती व मऊ मुरुमात	प्रती चर	३८.००	३३.००
	(ब) कठीण मुरुमात	प्रती चर	५२.६०	४५.७०
२२	उपरोक्त बाब क्र.२१ मधील आदेशानुसार खोदलेल्या चराच्या वरच्या अंगाला जमा केलेली माती चरात ओढणे व उर्वरित चर पुर्ण भरून काढण्यासाठी वरच्या अंगाची माती फावडयाने खरडून चर अशाप्रकारे भरून काढणे.	प्रती चर	२२.४०	१९.४०
२३	उपरोक्त बाब क्र.२२ मधील आदेशानुसार तयार करण्यात आलेल्या चरात खत घालणे व त्याचे मिश्रण करणे. (यामध्ये खताच्या किंमतीचा अंतर्भाव नाही)	प्रती चर	८.८०	७.६०
२४	कामाचे ठिकाणी उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माती, रेती, शेणखत यांचे मिश्रण पॉलिथिली पिशव्यांमध्ये भरणे व आदेशानुसार भरलेल्या पिशव्या चौथऱ्यावर मांडणे (फक्त मजुरीचा खर्च)			
	(अ) १० X २०	प्रती १००	२४.९०	२१.६०
	(ब) १२.५० X २५	पिशव्या करिता	३१.१०	२७.१०
	(क) २५ X ३५		४९.७०	४३.२०
	(ड) ३५ X ४५		६२.१०	५४.००
२५	दाखविल्याप्रमाणे पॉलिथिलीन पिशव्यांमध्ये बी पेरणे (बियाणांची किंमत यामध्ये अंतर्भूत नाही)	प्रती १०० पिशव्या करिता	११.७०	१०.२०
२६	छोट्या पॉलीथिलीन पिशव्यामधील रोपे मोठ्या पिशव्यामध्ये बदली करणे.	प्रती १०० पिशव्या करिता	३७.२०	३२.४०
२७	उचित प्रकारे गोळा केलेल्या काटेरी झुडपापासून निर्देश दिल्याप्रमाणे १.२० मीटर उंचीचे काटेरी कुंपण घालणे आवश्यकता भासल्यास आधार देणे.	प्रती मीटर	४.५०	३.८०
२८	बैलगाडी भाड्याने घेण्याचा खर्च यामध्ये दोन ड्रमसह बैलगाडी, गाडीवाहक व बैलजोडी यांचा समावेश आहे.	प्रतीदिन	४४४.५०	३८७.४०
२९	जमीनीमध्ये ३० सें.मी. X ३० सें.मी. X ३० सें.मी. आकाराचे खालील भूस्तरात खोदकाम करून वृक्ष लागवडीकरीता निर्देशानुसार खडे खोदणे.			
	(अ) माती / मऊ मुरुमात	घनमीटर	७२.१०	६२.७०
	(ब) कठीण मुरुमात	घनमीटर	९७.७०	८५.००

३०	बाब क्र. २९ नुसार तयार करण्यात आलेली खडे वृक्ष लागवडीकरीता सुपिक माती भरणे.	प्रती खड्डा	१.२७	१.१०
३१	वृक्ष लागवडीकरीता खोदलेले खडे सूपीक मातीने भरणेसाठी, मातीत खोदकाम करणे व माती १० मी. अंतरापर्यंत त्यासाठी वाहून आणणे.	घनमीटर	६२.१०	५४.००
३२	कामाच्या ठिकाणी भूपृष्ठावर अथवा आधिच खोदकाम करण्यात आलेल्या क्षेत्रातून उपलब्ध झालेल्या १५ कि.ग्रॅ. ते २० कि.ग्रॅ. वजनाचे शुष्क डबरापासून / दगडापासून १५ सें.मी. ते २३ सें.मी. जाडीचे पृष्ठावरण (Dry Pitching) तयार करणेसाठी डबराची / दगडाची हस्तरचीत संरचना करणे व त्यातील पोकळ्या (Voids) दगडी चिपांनी भरणे (यामध्ये दगड / चिपांच्या किंमतीचा अंतर्भाव नाही).	चौ.मीटर	५७.२०	४९.७०
३३	दगडाच्या खाणीच्या ठिकाणी भूपृष्ठावर सुरुंग न लावता खोदकाम करून मोठ्या आकाराचे दगड १५ कि.ग्रॅ. ते २० कि.ग्रॅ. वजनाचे काढण्यासाठी आवश्यक खोदकाम करणे व त्याची १० मी. अंतरापर्यंत व १.५ मी. उंचीपर्यंत वाहतुक करणे व अशा डबरापासून / दगडापासून १५ सें.मी. ते २३ सें.मी. जाडीचे शुष्क पृष्ठावरण (Dry Pitching) तयार करणेसाठी डबराची / दगडाची हस्तरचीत संरचना करणे व त्यातील पोकळ्या (Voids) दगडी चिपांनी भरणे.	चौ.मीटर	८०.८०	७०.२०
३४	जलरोधक खंदक (CUT OFF TRENCH) किंवा मातीचे भरावातील (EARTH WORK) गाभा क्षेत्राचे (HEARTING ZONE) वा एकाच मातीत मातीभराव (Mono Zone) करावयाचा असल्यास (पुर्णा उपखोरे-खारपाणपट्ट्यातील कामे) त्याचे बांधकाम करण्यासाठी विशिष्ट निवड केलेल्या पदग्रहण क्षेत्रात योग्य दर्जाच्या मातीत खोदकाम करून निघालेली सामग्री १० मी. वहन अंतरापर्यंत व १.५ मी. उंचीपर्यंत वाहून नेणे व ती ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात व्यवस्थित पसरविणे, उद्ग्रहण क्षेत्रातून आलेली झाडांची मुळे काढून बाहेर फेकणे, मातीची ढेकळे फोडणे व मातीचा थर योग्य पातळीत संस्करण (Dressing) करणे. [जलशिंपण व रोलरद्वारे भरावाचे विनिर्दिष्टानुसार सघनन करणे (Watering and Compaction) ही कुशल बाब म्हणून समजण्यात यावी व याचा अंतर्भाव येथील बाबीत केलेला नाही. पाटबंधारे खात्याच्या दरसूचिनुसार यासाठी अतिरिक्त दर जोडण्यात यावा.]	घनमीटर	६७.६०	५८.८०
३५	मातीचे भरावातील (EARTH WORK) आवरण क्षेत्राचे (CASING ZONE) बांधकाम करण्यासाठी विशिष्ट निवड केलेल्या उद्ग्रहण क्षेत्रात खालील योग्य दर्जाच्या भुस्तारात खोदकाम करून निघालेली सामग्री १० मी. वहन अंतरापर्यंत व १.५ मी. उंचीपर्यंत वाहून नेणे व ती ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात व्यवस्थित पसरविणे, पदग्रहण क्षेत्रातून आलेली झाडांची मुळे काढून बाहेर फेकणे, ढेकळे फोडणे व सामग्रीचा थर योग्य पातळीत संस्करण (Dressing) करणे. (जलशिंपण व रोलरद्वारे भरावाचे विनिर्दिष्टानुसार सघनन करणे (Watering and Compaction) ही कुशल बाब म्हणून समजण्यात यावी व याचा अंतर्भाव केलेला नाही. पाटबंधारे खात्याच्या दरसूचिनुसार यासाठी अतिरिक्त दर जोडण्यात यावा.)			
	(अ) मऊ मुरुमाद्वारे	घनमीटर	८४.००	७३.००
	(ब) कठीण मुरुमाद्वारे	घनमीटर	१०५.२०	९१.४०
३६	दरस्त्याच्या भरावाचे बांधकाम करण्यासाठी (EARTH WORK) उद्ग्रहण क्षेत्रात खालील योग्य दर्जाच्या भुस्तारात खोदकाम करून निघालेली सामग्री १० मी. वहन अंतरापर्यंत व १.५ मी. उंचीपर्यंत वाहून नेणे व ती ३० सें.मी. जाडीपर्यंतच्या थराथरात व्यवस्थित पसरविणे, उद्ग्रहण क्षेत्रातून आलेली झाडांची मुळे काढून बाहेर फेकणे, ढेकळे फोडणे व सामग्रीचा थर योग्य पातळीत (Camber, Grade, Super elevation and proper section) आणण्यासाठी संस्करण (Dressing) करणे. [जलशिंपण व रोलरद्वारे भरावाचे विनिर्दिष्टानुसार सघनन करणे (Watering and Compaction) ही कुशल बाब म्हणून समजण्यात यावी व याचा अंतर्भाव केलेला नाही. सार्वजनिक बांधकाम खात्याच्या दरसूचिनुसार यासाठी अतिरिक्त दर जोडण्यात यावा.]			
	(अ) मातीद्वारे	घनमीटर	६७.६०	५८.८०

	(ब) मऊ मुरुमाद्वारे	घनमीटर	८४.००	७३.००
	(ग) कठीण मुरुमाद्वारे	घनमीटर	१०५.२०	९१.४०
३७	दगडाच्या खाणीच्या ठिकाणी अथवा रस्त्याच्या कडेला आधिच सुरंग लाऊन व तुकडे करून उपलब्ध करून दिलेल्या साधारणतः २० सें.मी. ते ३० सें.मी. आकाराच्या दगडांपासून- /धोंड्यांपासून ८० मि.मी. ते १०० मि.मी. आकाराची खडी तयार करणे व तिचा जागेवर ढीग करणे किंवा फरेत भरणे [यामध्ये खाणीच्या ठिकाणी सुरंग लावणे व उडविणे, मोठ्या दगडाचे तुकडे करणे (Expenses of drilling, blasting and secondary breaking are not included) यावरील खर्चाचा अंतर्भाव नाही].	प्र.घ.मी.	१२३.००	१०६.९०
३८	दगडाच्या खाणीच्या ठिकाणी अथवा रस्त्याच्या कडेला आधिच सुरंग लाऊन व तुकडे करून उपलब्ध करून दिलेल्या साधारणतः २० सें.मी. ते ३० सें.मी. आकाराच्या दगडांपासून /धोंड्यांपासून ४० मि.मी. ते ६० मि.मी. आकाराची खडी तयार करणे व तिचा जागेवर ढीग करणे किंवा फरेत भरणे [यामध्ये खाणीच्या ठिकाणी सुरंग लावणे व उडविणे, मोठ्या दगडाचे तुकडे करणे (Expenses of drilling, blasting and secondary breaking are not included) यावरील खर्चाचा अंतर्भाव नाही].	प्र.घ.मी.	१६३.८०	१४२.५०
३९	दगडाच्या खाणीच्या ठिकाणी अथवा रस्त्याच्या कडेला भूपृष्ठभागावरील उपलब्ध असलेले मोठ्या आकाराचे दगड / धोंडे गोळा करणे व त्यासाठी आवश्यकता असल्यास जमिनीत आवश्यक ते खोदकाम करणे व अशी दगड / धोंडे गोळा करून (सुरंग न लावता) त्यापासून ८० मि.मी. ते १०० मि.मी. आकाराची खडी तयार करणे व तिचा जागेवर ढीग करणे किंवा फरेत भरणे.	प्र.घ.मी.	३००.५०	२६१.२०
४०	दगडाच्या खाणीच्या ठिकाणी अथवा रस्त्याच्या कडेला भूपृष्ठभागावरील उपलब्ध असलेले मोठ्या आकाराचे दगड / धोंडे गोळा करणे व त्यासाठी आवश्यकता असल्यास जमिनीत आवश्यक ते खोदकाम करणे व अशी दगड / धोंडे गोळा करून (सुरंग न लावता) त्यापासून ४० मि.मी. ते ६० मि.मी. आकाराची खडी तयार करणे व तिचा जागेवर ढीग करणे किंवा फरेत भरणे.	प्र.घ.मी.	३४१.५०	२९६.९०
४१	सर्व आकाराची खडी ढिगापासून वाहून नेणे, पसरविणे / आंथरणे व त्याचे छेदन / संस्करण करणे इत्यादी सर्व कामे करणे.	प्र.घ.मी.	३१.१०	२७.१०

जोडपत्र दोन

राज्यातील आदिवासी जनजाती उपाययोजना अंतर्गतचे क्षेत्र दर्शविणारे विवरणपत्र
(शा.नि. आ.वि.वि. क्र.टिएसपी-१०८६/८७१०/प्र.न.३१/का.५, दि.९.३.१९९० च्या जोडपत्र १ व २ प्रमाणे)

अनु. क्रमांक	जिल्हा	जनजाती/आदिवासी पूर्ण समाविष्ट तालुके	उपयोजना तालुके अंशतः समाविष्ट तालुके
१	२	३	४
१	ठाणे	(१) डहाणू (२) तलासरी (३) मोखाडा (४) जव्हार (५) वाडा (६) शहापूर	(१) पालघर (२) वसई (३) भिवंडी (४) मुरबाड
२	रायगड	..	(१) कर्जत
३	नाशिक	(१) कळवण (२) सुरगाणा (३) पेट (४) त्र्यंबकेश्वर	(१) बागलाण (२) दिंडोरी (३) इगतपुरी (४) नाशिक (५) देवळा
४	नंदुरबार	(१) तळोदा (२) अक्राणी (धडगाव) (३) अक्कलकुवा (४) नवापूर	(१) शहादा (२) नंदूरबार
५	धुळे	..	(१) साक्री (२) शिरपूर
६	जळगांव	..	(१) चोपडा (२) यावल (३) रावेर
७	अहमदनगर	..	(१) अकोले
८	पुणे	..	(१) जुन्नर (२) आंबेगाव (३) खेड
९	नांदेड	..	(१) किनवट
१०	अमरावती	(१) धारणी (२) चिखलदरा	.. ..
११	नागपूर	..	(१) रामटेक (२)
१२	गोंदिया	..	(१) सालेकसा (२) अर्जुनी मोरगाव

			(३) देवरी (४) सडक अर्जुनी
अनु. क्रमांक	जिल्हा	जनजाती/आदिवासी पूर्ण समाविष्ट तालुके	उपयोजना तालुके अंशतः समाविष्ट तालुके
१	२	३	४
१३	यवतमाळ	..	(१) मारेगाव (२) राळेगाव (३) केळापूर (४) घाटंजी (५) यवतमाळ (६) बाभुळगाव (७) कळंब (८) पूसद (९) महागाव (१०) उमरखेड (११) झरी जामणी (१२) आर्णि (१३) वणी
१४	गडचिरोली	(१) सिरोंचा (२) अहेरी (३) एटापल्ली (४) धानोरा (५) कुरखेडा (६) भामरागड (७) कोरची	(१) गडचिरोली (२) आरमोरी (३) चामोर्शी (४) देसाईगंज (५) मुलचेरा
१५	चंद्रपूर	.....	(१) राजुरा (२) गोंडपिंपरी (३) मूल (४) चंद्रपूर (५) नागाभिड (६) सिंदेवाही (७) ब्रम्हपुरी (८) चिमूर (९) वरोरा (१०) भद्रावती (११) कोरपणा (१२) सावळी (१३) पोंभुर्णा

जोडपत्र-तीन
राज्यातील डोंगरी विभागाचे क्षेत्र दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र	जिल्हा	डोंगरी तालुका	पूर्ण गट	उप गट
१	२	३	४	५
१	ठाणे	१) मोखाडा २) शहापूर ३) जव्हार ४) वाडा ५) मुरबाड ६) वसई ७) भिवंडी	पूर्ण गट (१) पूर्ण गट (२) पूर्ण गट (३) पूर्ण गट (४) पूर्ण गट (५)	उप गट (१) उपगट (२)
	एकूण		५	२
२	रायगड	८) तळा ९) खालापूर १०) महाड ११) पोलादपूर १२) रोहा १३) सुधागड १४) म्हसाळा १५) पेण १६) मुरुड १७) कर्जत १८) माणगांव १९) पनवेल	पूर्ण गट (६) पूर्ण गट (७) पूर्ण गट (८) पूर्ण गट (९) पूर्ण गट (१०) पूर्ण गट (११) पूर्ण गट (१२) पूर्ण गट (१३) पूर्ण गट (१४) पूर्ण गट (१५) पूर्ण गट (१६)	उप गट (३)
	एकूण		११	१
३	रत्नागिरी	२०) संगमेश्वर २१) चिपळूण २२) लांजा २३) खेड २४) राजापूर २५) मंडणगड	पूर्ण गट (१७) पूर्ण गट (१८) पूर्ण गट (१९) पूर्ण गट (२०) पूर्ण गट (२१)	उप गट (४)
	एकूण		५	१
४	सिंधुदूर्ग	२६) कुडाळ २७) कणकवली २८) वैभववाडी २९) सावंतवाडी ३०) देवगड ३१) मालवण	पूर्ण गट (२२) पूर्ण गट (२३) पूर्ण गट (२४) पूर्ण गट (२५) पूर्ण गट (२६)	उप गट (५)
	एकूण		५	१

अ.क्र	जिल्हा	डोंगरी तालुका	पूर्ण गट	उप गट
५	नाशिक	३२) सुरगणा ३३) कळवण ३४) पेठ ३५) इगतपूरी ३६) बागलाण ३७) सिन्नर ३८) नाशिक ३९) दिंडोरी	पूर्ण गट (३७) पूर्ण गट (३८) पूर्ण गट (३९) पूर्ण गट (३०) पूर्ण गट (३१) पूर्ण गट (३२) पूर्ण गट (३३) पूर्ण गट (३४)	
	एकूण		८	०
६	धुळे	४०) शिरपूर ४१) साक्री	पूर्ण गट (३५) पूर्ण गट (३६)	
	एकूण		२	०
७	नंदूरबार	४२) अक्राणी ४३) अक्कलकुवा ४४) नवापूर ४५) तळोदा ४६) शहादा	पूर्ण गट (३७) पूर्ण गट (३८) पूर्ण गट (३९)	उप गट (६) उप गट (७)
	एकूण		३	२
८	जळगांव	४७) यावल ४८) रावेर ४९) चोपडा ५०) एदलाबाद		उप गट (८) उप गट (९) उप गट (१०) उप गट (११)
	एकूण		०	४
९	अहमदनगर	५१) अकोले ५२) संगमनेर ५३) अहमदनगर ५४) पारनेर ५५) पाथर्डी	पूर्ण गट (४०) पूर्ण गट (४१)	उप गट (१२) उप गट (१३) उप गट (१४)
	एकूण		२	३
१०	पुणे	५६) खेड ५७) आंबेगांव ५८) मुळशी ५९) भोर ६०) मावळ ६१) पुरंदर (सासवड) ६२) वेल्हे ६३) जुन्नर ६४) हवेली	पूर्ण गट (४२) पूर्ण गट (४३) पूर्ण गट (४४) पूर्ण गट (४५) पूर्ण गट (४६) पूर्ण गट (४७) पूर्ण गट (४८) पूर्ण गट (४९) पूर्ण गट (५०)	
	एकूण		९	०
११	सांगली	६५) शिराळा ६६) खानापूर ६७) कडेगांव	पूर्ण गट (५१)	उप गट (१५) उप गट (१६)

अ.क्र	जिल्हा	डोंगरी तालुका	पूर्ण गट	उप गट
	एकूण		१	२
१२	सातारा	६८) जावळी ६९) महाबळेश्वर ७०) पाटण ७१) सातारा ७२) वाई ७३) कोरेगांव ७४) खटाव ७५) खंडाळा ७६) माण ७७) फलटण ७८) कराड	पूर्ण गट (५२) पूर्ण गट (५३) पूर्ण गट (५४) पूर्ण गट (५५) पूर्ण गट (५६) पूर्ण गट (५७) पूर्ण गट (५८) पूर्ण गट (५९)	उप गट (१७) उप गट (१८) उप गट (१९)
	एकूण		८	३
१३	कोल्हापूर	७९) शाहुवाडी ८०) गगनबावडा ८१) राधानगरी ८२) भुदरगड ८३) पन्हाळा ८४) करवीर ८५) कागल ८६) चंदगड ८७) आजरा ८८) गडहिंग्लज	पूर्ण गट (६०) पूर्ण गट (६१) पूर्ण गट (६२) पूर्ण गट (६३) पूर्ण गट (६४) पूर्ण गट (६५) पूर्ण गट (६६) पूर्ण गट (६७) पूर्ण गट (६८) पूर्ण गट (६९)	
	एकूण		१०	०
१४	औरंगाबाद	८९) सोयगांव ९०) सिल्लोड ९१) खुलताबाद ९२) कन्नड	पूर्ण गट (७०)	उप गट (२०) उप गट (२१) उप गट (२२)
	एकूण		१	३
१५	बीड	९३) आष्टी ९४) पाटोदा ९५) परळी-वैजनाथ ९६) केज ९७) बीड ९८) आंबेजोगाई ९९) धारूर		उप गट (२३) उप गट (२४) उप गट (२५) उप गट (२६) उप गट (२७) उप गट (२८) उप गट (२९)
	एकूण		०	७
१६	हिंगोली	१००) हिंगोली १०१) कळमनुरी		उप गट (३०) उप गट (३१)
	एकूण		०	२
१७	नांदेड	१०२) किनवट	पूर्ण गट (७१)	
	एकूण		१	०
१८	बुलढाणा	१०३) खामगांव		उप गट (३२)

अ.क्र	जिल्हा	डोंगरी तालुका	पूर्ण गट	उप गट
	एकूण		०	१
१९	अकोला	१०४)पातूर		उप गट(३३)
	एकूण		०	१
२०	अमरावती	१०५) चिखलदरा १०६) धारणी	पूर्ण गट (७२) पूर्ण गट (७३)	
	एकूण		२	०
२१	यवतमाळ	१०७)पुसद १०८)उमरखेड		उप गट (३४) उप गट (३५)
	एकूण		०	२
एकूण २१ जिल्हे			७३	३५

उपगट म्हणून घोषित केलेल्या डोंगरी तालुक्यातील गावांची यादी

अ. क्र.	जिल्हा	उपगट म्हणून घोषित केलेला डोंगरी तालुका	उपगट तालुक्यातील गावांची नांवे
कोकण विभाग			
१.	ठाणे	१) वसई	१) चांदीप २) तिपलीया ३) शिवनसई ४) पानसा ५) उसगांवश ६) परोळ ७) शिरवली ८) जळकीया ९) सायवन १०) घाटेघर ११) भावखल १२) पेल्लार १३) माजिवली १४) देपिवली १५) करझोण १६) खानिवंडे १७) भिन्नार १८) खोलसट १९) खैरपाडा २०) सुंदरा २१) बुडाल २२) तिल्हेर २३) सावट २४) गुरतारी २५) बिलालपाडा २६) गया २७) दडविरा २८) सातीवली २९) खर्डी ३०) दैडा ३१) डोलीव ३२) बामन ३३) काजू ३४) कोल्ही ३५) कोळा ३६) चिंचोटी ३७) होबाऊन
		२) भिवंडी	१) गणेशपुरी २) वडवली ३) उसगांव ४) घोडगांव ५) आंबीपाडा ६) घोटाडे ७) मोहिली ८) बाबचा ९) मालादियोर १०) देपोली ११) उसपाडी पाडा १२) आंबराईपाडा १३) ध्यार १४) खडकी खुर्द १५) पिंपळवेल १६) खडकी बुद्रुक १७) भाउपोळ १८) गुहापाडा १९) कुहा २०) आंबापाडा २१) देपपाडा २२) माजरपाडा २३) धामणे २४) वरणापाडा २५) पेंडरीपाडा २६) नवावाडा २७) थाऊरपाडा २८) धुलईपाडा २९) पायगांव ३०) पाया ३१) खर्डीपाडा ३२) पैरुनपाडा ३३) भावाडीपाडा ३४) खारबांव ३५) गाणे ३६) लाखिवली ३७) चिंबीपाडा ३८) गौरीपाडा ३९) डोकरनापाडा ४०) अलकोअरी
२.	रायगड	३) पनवेल	१) माणिकघर २) थीडसावना ३) सावना ४) बामणोरी ५) जामदेवी ६) देवलोळी ७) छावना ८) कालेवली ९) सारसाई १०) आपटा ११) कासप १२) कारडा १३) देवटी १४) गुलसुंडा १५) अकुब्रडी १६) थुराडाव १७) वावेधर १८) कोष्टी १९) दापोवली २०) देवतुली २१) सावला २२) करनाडा २३) कला २४) बंडाना २५) कारल २६) दुलघट २७) कातरभाट २८) दिघारी २९) हातवंडी
३.	रत्नागिरी	४) मंडणगड	१) आंबवणे बुद्रुक २) किंजळघर ३) पेवे ४) पणदेरी ५) पडवे ६) उंबरशेत ७) वेरळ तर्फे वेश्वी ८) तेडी ९) लोकरण १०) म्हाप्रळ ११) अडखळनंव १२) कुंभार्ली १३) गोवळे १४) पन्हळी खुर्द १५) बुरी १६) टाकवली १७) टांगर १८) सुर्ली १९) आडरवल २०) वेश्वी २१) पाट २२) शेनाळे २३) सोवेली तर्फे वेश्वी २४) कुडूकखुर्द २५) शिरगांव २६) धुत्रोली २७) सडे २८) तळेघर २९) टाकेड ३०) पाचरळ ३१) धामणी ३२) बोरखत ३३) गोटे ३४) भामधर ३५) सावरी ३६) निगडी
४.	सिंधुदुर्ग	५) मालवण	१) कुलोस २) असरुंडी ३) भवानी ४) वंजकर ५) टाटारभाव ६) भाटपावणी ७) मिरवडे ८) राटीवडे ९) आजगणी १०) ब्राम्हण ११) हिवाळे १२) आवलीचे १३) खोटले १४) हेडूल १५) वायंनगावडे १६) वायरन १७) पोईप १८) नेसुरे १९) वाडेच्या पाट २०) नवापाट २१) गोलवण २२) डिकवळ २३) चापेखोल २४) कुमामे २५) नांदोस २६) तिरावडे २७) पारस २८) हेडूल.

नाशिक विभाग			
५.	नंदूरबार	६) तळोदा	१) सोजूरवाडा २) माळखुर्द ३) चोगांव खुर्द ४) लाकूड शेट ५) खर्डी खुर्द ६) काठेर ७) बंधारा ८) खडी बुद्रुक ९) जुवाणी १०) लाखापूर ११) माळ १२) मोरामाळ १३) आंबा गव्हाण १४) सीतपावळी १५) बामनी १६) मलुवा १७) राजापूर
		७) शहादा	१) काकरद खुर्द २) कनकरदे बुद्रुक ३) कोंढावळ ४) चांदसेली ५) चिरडे ६) वरुड बुद्रुक ७) मळगांव ८) भुलाना ९) दरा १०) राणीपूर ११) आकसपूर १२) मानमोडया १३) नागझरी १४) लंगडी भवसनी १५) शहाना १६) खापरखेडे १७) आमणपूर खुर्द १८) टरबा १९) नायगांव २०) सिसुरा २१) पेठा २२) फोफराळे २३) चांदपूर २४) गुदा २५) इकरास २६) काटघर २७) पिरपूर
६.	जळगांव	८) यावल	१) मनुबाई देवस्थान २) लंगडया आंबा ३) गटू-या ४) जामन्या ५) उसमळी ६) हरीपूरा ७) नागदेवी ८) वाघझीर ९) आसरा बारी
		९) रावेर	१) तिडया २) अंधारमळी ३) मोहमोडी ४) चिंचाटी ५) निमडया ६) गारखेडा ७) मोहमांडली सून ८) पिंपट कुंड ९) पाल १०) मोरव्हाल ११) जिन्ती १२) गारखेडी १३) सहस्नालिंग १४) लालमाती
		१०) चोपडा	१) मराठा २) सत्रासेन ३) खांडरा ४) भोरचिडा ५) उमरटी ६) गोयापाडा ७) कृष्णापूर ८) खा-यापाडा ९) विजापूर १०) मुढयावतार ११) शेतपाणी १२) बोरअनंती १३) मालापूर १४) विष्णापूर १५) बोरमळी १६) कर्जाणा १७) मेलाना १८) देव्हारी
		११) एदलाबाद	१) दुई २) सुकली ३) सोमणगांव ४) डोलरखेडा ५) नोंदवेल ६) वायल ७) चारठाणे ८) देवी मंदीर ९) मारझिरा १०) जोधन खेडा ११) लालगोडा १२) हुलखेडा
७.	अहमदनगर	१२) अहमदनगर	आगडगांव, देवगांव, रतडगांव, बारदरी, मेहकरी, माळेवाडी, माथणी, रांजणी, खांडके, पिंपळगावकवडा, भोयरेखुर्द, कौडेगांव, सोनेवाडी, पिंपळगांव, उजनी, भोपरेपठार.
		१३) पारनेर	चिंचोली, शेरी-कोलदरा, दरोडी, नांदुरपठार, सावरगांव, कारेगांव, निखोल, पांडळी-दर्या, जाधववाडी, शहाजापूर.
		१४) पाथर्डी	चेकेवाडी, माणिक दौंडी, पिरवाडी, बोरसेवाडी, आलहणवाडी, मोहरी, करोडी, चिंचपूर-पांगुळ, ढाकणवाडी
पुणे विभाग			
८	सांगली	१५) खानापूर	देविखिंडी, रेणावी, वारुंबे, कुर्ली, पारे
		१६) कडेगांव	कोतवडे, सोनसळे, सिरसगांव, सोनकिर
९)	सातारा	१७) माण	कुळकजाई २) कळसकर वाडी ३) गाडेवाडी ४) शिंदी बुद्रुक ५) पाळवण ६) तोंडले ७) उगळेवाडी ८) खंडयाची वाडी ९) मोगराळे १०) शिंगणापूर ११) भाडळी १२) इंजलात १३) कळपोंडी १४) विरळी १५) वळई १६) कुक्कडवाड १७) मखणे १८) काळेवाडी १९) दोरगे वाडी २०) किरकसाड २१) महिमानगड २२) दिवडी २३) पांढरवाडी २४) स्वरुपवानवाडी २५) उकिरडे २६) शिंदी बुद्रुक २७) बोंधे

		१८)फलटण	१) सालपे २) आदकीखुर्द ३) आळजापूर ४) कोराळे ५) वाघोशी ६) लाथवडा ७)मानेवाडी ८) झडकषाईवाडी ९) वेलोशी १०) उपलवे ११) दाववडी १२) मीरेवाडी १३) गिरवी १४) धुमाळवाडी १५) बेडकेवाडी १६) सासकळ १७) भाडळी खुर्द १८) दुधेभावी १९) मीरदे २०) जावली २१) आद्रुड २२) कुरवाली बु.
		१९) कराड	१) मरळी २) चोरजवाडी ३) कोरीवळे ४) बेलदरे ५) म्होप्रे ६) भोळेवाडी ७) साकुडी ८) येणके ९) कोळे १०) कुसुर ११) तुळसण १२) सवादे १३) लाटकेवाडी १४) हवेलवाडी १५) म्हसोळी १६) शेवाळेवाडी १७) शेळकेवाडी १८) मनू १९) येवती २०) घराळवाडी २१) हणमंतवाडी २२) टाळगांव २३) येळगांव २४) गोरेवाडी २५) गणेशवाडी २६) भरेवाडी २७) साळशिरमे २८) महारुगडेवाडी २९) जीती ३०)अक्काईवाडी ३१)कासारशिरभे ३२) निगडी ३३)घोलपवाडी ३४) किवळ ३५) खेडताईवाडी ३६) मसूर ३७)हणबरवाडी ३८) वाण्याची वाडी ३९) मालवाडी ४०)कांबीरवाडी ४१) शिरगांव ४२) सुळी ४३) पाल ४४)हरपळवाडी ४५) रिसवड ४६) वरती साकुडी ४७)सांजूर ४८) तांबवे ४९) आरेवाडी ५०) गमेवाडी ५१)माळवाडी ५२) डोळेवाडी ५३) पांढरवाडी ५४) आणे ५५)अंबवडे ५६) तारुख ५७) वामन वाडी ५८) वानरवाडी ५९) उंडाळे ६०) भूरभूशी ६१) जखीनवाडी ६२) नांदलापूर ६३)वनवासमाची ६४) वसंतगड ६५) चरेगांव ६६)भवानपाडा ६७) शितलवाडी ६८) चिरवली ६९) पाचुंद ७०) कामथी ७१) वाघेरी ७२) करवडी ७३) हजारमाची ७४) वावरमाची ७५) वनवासमाची ७६) राजमाची ७७)टेंभू ७८) भयापूर ७९) कोरेगांव ८०) कार्वे ८१)वडगांव हवलेली ८२) शेणोली कालवडे ८३) घोगांव
औरंगाबाद विभाग			
१०.	औरंगाबाद	२०) सिल्लोड	१) धनशिंगवाडी २) बाभुळगांव ३) पोखरी ४) बाबरा ५)मोमोनाबाद ६)लेहा ७)बोधेगांव बु. ८) अंधारी ९) जातवा १०) उमरावती ११) घाटनांदा १२) परदेशीवाडी १३) चारनेर १४) थावडा १५) अंधारवाडी १६) कडेगांव १७) सिरसाम १८) नातेगांव १९) घाटमखळ २०) हालदा २१) पिंपळदरी २२) मुखवार २३) वाघरा २४) रांजणी २५) अजिंठा २६)अनाड २७) आमसरी २८) नारवी २९) वडाळी
		२१) खुलताबाद	१) वडगांव २) पाडळी ३) शिरोळ ४) सावरखेडा ५) लोणी ६) बोडक ७) खुलताबाद ८) धामणगांव ९) अबदुलापूर १०) निरगुही बु. ११) पिंपरी १२) जमालवाडी १३) म्हैसमाळ १४) शिरसमाळ १५) टाकळी खुर्द १६) आखतवाड १७)वेरुळ १८) मंत्रापूर १९)खुलताबाद २०) सराई २१)बादलाबाई २२) नंद्रबाद २३) मापसाळा २४) रसुलपूर २५)शंकरपूरवाडी २६) साबुखेडा २७) खिर्डी २८) सोनखेडा २९) भटजी ३०) लामनगांव ३१) खतेनापूर ३२) विरमगांव

		२२) कन्नड	१) तांदुळवाडी २) पेवली ३) मुंगसापूर ४) पेकडवाडी ५) कोंडवाडी ६) कल्याणी ७) वडनेर ८) अंबाला ९) आंबा १०) जामडी ११) रेळ १२) कुंजखेड १३) नांदगिरवाडी १४) हिवरुखेडा १५) वडाळी १६) जैतखेडा १७) मालेगांव ढोकळ १८) भारंबा १९) मालेगांव लोखंडे २०) मोहाडी २१) हस्ता २२) माहेगांव २३) देवूपूर २४) पळशी खुर्द २५) काळंबी मांजरा २६) भिलदरी २७) गोर पिंपरी २८) सवखेडा बु. २९) पिंपरखेडा ३०) सफीयाबाद ३१) खडकी ३२) पिशोर ३३) खातखेडा ३४) वासडी ३५) निंभोरा ३६) उमरखेड ३७) सावरगांव ३८) धामणी ३९) आंबेगांव बु. ४०) मेहुण ४१) हासेवाडी ४२) वडगांव ४३) लोझा ४४) पांगेरी ४५) बेलखेडा ४६) सोनवाडी ४७) शिवघाट ४८) चिमणापूर ४९) नागापूर ५०) करंजखेड ५१) रेडळगांव ५२) नेवूपूर ५३) घाटशेंदा ५४) टाकळी अंतूर ५५) लोहगांव ५६) नायगांव ५७) तपोवन ५८) कान्हेगांव ५९) हिवरा ६०) दुधमाळ ६१) तळनेर ६२) वडोद ६३) मोहर्डा ६४) वजीर वाडी (मोहर्डा गावाखालील वाडी)
११.	बीड	२३) आष्टी	देऊळगाव घाट, चिंचवाडी, आरणविहिर, कारखेलखुर्द, वेलतुरी, शेंडाळे, मसुबाची वाडी, महिंद्र, पांग्रा, पिंपरी (नजीक घाट)
		२४) पाटोदा	निरगुडी, वडझरी, रोहतवाडी, डोमरी
		२५) परळी (वैजनाथ)	सरफराजपूर, गर्देवाडी, क-हेवाडी, मोहा, बोधेगांव, सोनहिवरा, अस्वलंबा, वानटाकळी, दौनापूर, डाभो, इदबवाडी, कनेरवाडी, भोपला, देवाडा
		२६) केज	तळनेरी, नागझरी, जिवाची वाडी, धाटेवाडी, तूळूची वाडी, कोरडयाची वाडी, गौरवाडी, पराची वाडी
		२७) बीड	हिवरा-पहाडी, बोरखेडी, वांगी, कोल्हारवाडी, अहेरवाडी, करझणी, धनगरवाडी, चराटा, मॅंगळेवाडी, जाधववाडी, नागझरी, पाटोदा, (बेलवंडी) कचारवाडी, खंडाळा
		२८) आंबेजोगाई	चिंचखंडी, राक्षसवाडी, ममदापूर (परळी), एल्डा, मांडवा (पठाण) काळवटी (लमानतांडा) साकूड, अंबलवाडी
		२९) धारूर	चिखलबीड, खडकी, टोकवाडी, पिंपळा, मैदवाडी, चोरांबा, मोहा (जहागीर), काटेवाडी, भोगलवाडी, मोहखेड, आमला, कोयाड.
१२.	हिंगोली	३०) हिंगोली	नरसी २) लोहगां ३) सेवली ४) पिंपळा ५) बोरळा ६) जळगांव ७) शेलेगांव ८) सोनेगांव ९) पिंपरखेड १०) देवळा ११) अनपनवाडी १२) सुकापूर १३) माथा १४) मुर्लिजापूर १५) केहरपिंपरी १६) सिध्देश्वर १७) दिधुळ १८) दुडचुना १९) बडचुन २०) आढी २१) हनुमानदरी २२) शिवकार २३) जामला २४) जामदन २५) वैजापूर २६) खंबाळा २७) फासेले २८) तबलीगव्हाण २९) मांडेगांव ३०) राख ३१) जामरी खुर्द ३२) पांगरी ३३) बोराळा ३४) नांदुरा ३५) कडवी ३६) आमनखेड ३७) ब्रम्हपुरी ३८) खळगांव ३९) जामसन ४०) पारडी ४१) खळगांव ४२) रिधोस ४३) सेजगांव ४४) कोळंब ४५) सुकली बु. ४६) सुकली खु. ४७) शिंदेफळ ४८) धनगरवाडी ४९) सबळखेड ५०) बाभुळगांव ५१) गोरगांव ५२) पोंडीखुर्द ५३) ब्राम्हणवाडी ५४) पिंपरी पाथवळ ५५) बोरखेड ५६) एकंबा ५७) खंडळा ५८) चिंचोळी ५९) बेलुरा ६०) आडगांव ६१) देवठाण ६२) काळेगांव ६३) कलीखेड ६४) कळपकुर्ली ६५) चाटोना ६६) देवठाण

		३१) कळमनुरी	१) खेरडा २) धानापूर ३) धोतरा ४) अमरखोजा ५) शिरसखुर्द ६) शिरस बु. ७) डिग्रसवापी ८) पिंपळी ९) सांडस १०) रेटकर ११) वराडी १२) खडकत बु. १३) खडकत खु. १४) मंदारी १५) गारखेडा १६) महारी खु. १७) खडकेत १८) बैज १९) दुधेरी २०) चिंचोळी २१) खोडतला २२) पेडगांव २३) डोंगी २४) नांदुरा २५) बोलावाडी २६) तळेगांव २७) जांब २८) निमते बु २९) कापर ३०) शिपगी ३१) माळवाडी ३२) दाडेगांव ३३) मोंतीचोर ३४) विड्डलवाडी ३५) पिंपरी खु. ३६) कानेगांव ३७) फाटाणा ३८) दाभाडी ३९) पुंचा ४०) मारेगांव
१३.	बुलढाणा	३२) खामगांव	१) गिरोळ २) इसालवाडी ३) चिंचखेडनाथ ४) कडेडगांव ५) चिंचखेडबंड ६) शेंद्री ७) मांडणी ८) बोधा ९) खेडी १०) वाकी ११) गारवेड १२) गारोडी १३) थार १४) माटरगांव १५) चिंचखेड १६) सारोळा १७) कोन्टी १८) वड्डर १९) पिंपरीधनगर २०) लाखनवाडी खुर्द २१) फत्तेपूर २२) निमखेडा २३) लाखनवाडी बुद्रुक २४) हिवरेखेड २५) निरोडा
१४.	अकोला	३३) पातूर	१) अंबारी २) भानोसा ३) बेलतळ ४) मलकापूर ५) भांकद कंदोली ६) बडीआमराई ७) बोडसा ८) खानापूर ९) काकडदरी १०) कोठारी बुद्रुक ११) पासटल १२) कोसगांव १३) माळराजुरा १४) सावरखेड १५) चिंचखेड पातूर १६) शेकापूर १७) कार्ला १८) चारमुळी १९) धरम २०) पांदुर्जा २१) सोनुना २२) चिखलवाळ २३) चौंडी २४) जांब २५) चिंचखेड २६) गोळेगांव २७) आधारसावंगी २८) गावडगांव २९) सावरगांव
१५.	यवतमाळ	३४) पुसद	१) पिंपळगांव २) हौसापूर ३) बामनवाडी ४) का-होळ ५) गहुळी ६) चौंडी ७) चिंचघाट ८) देवगव्हाण ९) बेलगव्हाण १०) जामनीधुंदी ११) मोरगड १२) उडवी १३) पारवा १४) पांदुणी (खुर्द) १५) खटकोला १६) पन्हाळा १७) मांजरवजळा (खुर्द) १८) मांजरवजळा (बु) १९) सावतमाळ २०) हनवंतखेड २१) मारवाडी २२) अमृतनगर २३) धनसळ २४) अनसळ २५) उपवनवाडी २६) रामपूरनगर २७) दुधगिरी २८) अनसिंग २९) जांबनाईकर ३०) शिलोना
		३५) उमरखेड	१) दिडाळा २) पाडी ३) पिरंजी ४) गोविंदपूर ५) कुरळी ६) जाम ७) अकोली ८) साताळा ९) मसळग १०) पाडी ११) जेवळी १२) पिंपळगांव १३) बोडखा १४) पेंधा १५) उदापूर १६) सावरगांव १७) परोटी खुर्द १८) नानी १९) बोरी २०) थेरडी २१) पवनाळा २२) सोनदाभी २३) येकंबा २४) मोरचंडी २५) कोसंबी २६) चिखली २७) रोमपूर २८) बोरेगांव २९) डोंगर गांव ३०) धडोली ३१) सोईर ३२) नवेलालपूर ३३) दिग्रस ३४) काओ ३५) कवठा ३६) दहेली ३७) धानोरा ३८) शिवाजीनगर ३९) जवराळा ४०) उमरी ४१) कसोली ४२) सेवालालनगर ४३) वडगांव ४४) दामसरी ४५) थार बु. ४६) सेरंडी ४७) दरारी ४८) मधुरानगर

जोडपत्र चार
(सर्व कार्यान्वयीन यंत्रणेकरिता लागू)

ज्यांचे मोजमाप करता येत नाही अशा पुढील कामांसाठी परिमंडळानुसार विहित करण्यात आलेल्या दराप्रमाणे प्रतिदिन मजुरी द्यावी.

उदाहरणार्थ :-

(एक) सर्वेक्षणविषयक उपकरणाची ने-आण करण्यासाठी ती विशिष्ट ठिकाणी मांडण्यासाठी आणि संरेखन (अलाईनमेंट) इत्यादी कामांसाठी आवश्यक असलेले मजूर.

(दोन) स्त्री मजुरांना कामावर येताना कामाच्या ठिकाणी आणलेल्या आपल्या मुलांची देखभाल करण्यासाठी आवश्यक असलेले स्त्री मजूर.

(तीन) पहारेकरी.

(चार) साखळीने मोजणी करणे आणि साखळीच्या मोजणीच्या खुणाचे दगड बसविणे व त्याला सफेदी देण्यासाठी आवश्यक असलेले मजूर.

(पाच) सर्वेक्षण व सीमांकन यामध्ये सीमारेखन करणे, चार लहान दगडांची रास उभारणे याचा समावेश होतो.

(सहा) निरनिराळ्या मांडणीशी अनुरूप असा, निरनिराळी क्षेत्रे (झोन) दर्शविणारा मांडणी नकाशा तयार करणे.

(सात) नालाबांध बंदिस्ती व घळी बुजविणे (गल्ली प्लगिंग) यासह मृदसंधारणाची किरकोळ कामे.

(आठ) कामाच्या ठिकाणी आवश्यकता असल्यास झाडांची मुळे/बुंधे काढून टाकणे.

जोडपत्र पाच

(वनीकरण व सामाजिक वनीकरण विभागाकरिता लागू)

वनीकरण व सामाजिक वनीकरणाच्या खालील बाबींवर काम करणा-या मजुरांना परिमंडळानुसार विहित केलेल्या दराप्रमाणे प्रतिदिन मजुरी द्यावी :-

अनु-क्रमांक	कामाची बाब
१	१०० मीटर अंतरावरून (सागाचे स्टंप आणून लावणे).
२	२०० मीटर अंतरावरून रोपे आणून लावणे.
३	२०० मीटर अंतरावरून पॉलिथिलिनच्या पिशवीतील रोपे आणून लावणे. (एक) लहान पिशवीतील रोपे. (दोन) मोठ्या पिशवीतील रोपे.
४	मध्यवर्ती ठिकाणपासून रोपे वाहून नेणे व ती आदेशानुसार टी.सी.एम. नाल्याच्या बांधावर लावणे.
५	गवताच्या रोपांच्या वाफ्यामध्ये (टसॉकची रोपे) रोपे लावणे.
६	रोपटयांच्या सभोवताली १ मीटर व्यासाच्या जागेतून तण काढून रोपटे मध्यभागी आणणे, त्यात अनावश्यक तण/ झाडोरा न ठेवणे (त्या कामात पीक कापणी अंतर्भूत नाही) आणि गोळा झालेले तण रोपटयांच्या दोन रांगाच्या मध्ये निदेशाप्रमाणे ठेवणे -- (अ) अल्प घनता. (ब) साधारण घनता. (क) भरपूर घनता.
७	उरळीवरील रोपांच्या दोन्ही बाजूस असलेल्या अर्धा मीटर रुंदीच्या पट्ट्यामधील सर्व तण काढून टाकणे, त्यावर अनावश्यक तण/ झाडोरा न ठेवणे व निदेशाप्रमाणे हा सर्व कचरा दूर फेकणे-- (अ) अल्प. (ब) साधारण.
८	पॉलिथिलीन पिशव्यातील रोपांसाठी, सरासरी ५० मीटर अंतरावर उपलब्ध असलेल्या सामग्रीचा वापर करून काटेरी कुंपन घालणे (आवश्यकता असेल तर योग्य प्रकारे लाकडी खुट्यांनी आधार देण्यात यावा).
९	१०० मीटर अंतरावरून रोपवाटीकेतील पॉलिथिलीन पिशव्यांतील रोपांना पाणी घालणे (पिशव्यांचा आकार सेंटीमीटरमध्ये)-- (अ) १० X २० (ब) १२.५ X २५ (क) २५ X ३५ (ड) ३५ X ४५
१०	१०० ते २०० मीटर अंतरावरून पाणी आणून रोपवाटीकेतील पॉलिथिलीन पिशव्यांतील रोपांना झारीने पाणी घालणे (पिशव्यांचा आकार सेंटीमीटरमध्ये)-- (अ) १० X २० (ब) १२.५ X २५ (क) २५ X ३५ (ड) ३५ X ४५
११	विविध जातीच्या रोपटयांसाठी गोळा करण्यात आलेल्या सामग्रीचे निदेशाप्रमाणे काटेरी कुंपण घालणे (आवश्यकता असल्यास आधाराची तरतूद करणे.)
१२	निदेश दिल्याप्रमाणे कोणत्याही आकाराच्या वाफ्यात १५ सेंटीमीटर अंतरावर रांगेने आवश्यक बी पेरणे.
१३	रोपवाटीकेतील कोणत्याही आकाराच्या वाफ्यावरील रोपटी सोडून इतर अनावश्यक तण वनस्पती काढून टाकणे व कोणताही तण/ झाडोरा न ठेवता व निदेश दिल्याप्रमाणे काढलेले तण/ वनस्पती अंदाजे १०० मीटर अंतरापलीकडे नेऊन टाकणे -- (अ) पहिल्यांदा तण काढणे. (ब) नंतर तण काढणे.
१४	निदेश दिल्याप्रमाणे सागवानाचे खुट टिकावाने खोदून काढणे. मुळे ३० सेंटीमीटर जमिनीत खोल गेलेली असल्यास ती कापणे व मध्यवर्ती ठिकाणी त्यांचा ढीग करणे.
१५	निदेश दिल्याप्रमाणे आंगठ्या एवढ्या जाडीचे व २० ते २१ सेंटीमीटर लांबीचे स्टंप तयार करणे व प्रत्येकी १०० स्टंपचे गट्टे बांधणे.
१६	१०० मीटर अंतरावरून पाणी आणून रोपवाटीकेतील कोणत्याही आकाराच्या वाफ्यातील रोपांना झारीने पाणी घालणे.

अनु-क्रमांक	कामाची बाब
१७	निदेश दिल्याप्रमाणे रोपवाटीकेतील कोणत्याही आकाराच्या वाफ्यातील रोपटी सोडून इतर अनावश्यक सर्व तण/ वनस्पती काढून ते क्षेत्र साफ करणे व हा सर्व कचरा १०० मीटर अंतरापलीकडे नेऊन टाकणे --- (अ) पहिले तण काढणे. (ब) नंतरचे तण काढणे.
१८	रोपवाटीकेच्या वाफ्यातून बीज रोपे उपटून काढणे व ती आवेष्टित (पॅकिंग) करणे.
१९	(काडीचा खर्च वगळून) १ मीटर उंचीच्या काडीचा रोपांना आधार देण्यासाठी काड्या कलम रोपांना बांधणे.
२०	स्थानिकरित्या झुडपापासून मिळणा-या सामग्रीपासून आंब्याच्या झाडाची रोपटी वा कलमे यासाठी छपराची तरतूद करणे (यात झुडपे कापणे/ तोडणे व निदेश दिल्याप्रमाणे जागेवर मातीच्या आधाराने ती उभी करणे या कामाचा समावेश आहे, पण सामग्रीचा खर्च अंतर्भूत नाही.)
२१	रोपवाटीकेत रोपांना खताची मात्रा देणे / फवारणीकरिता.

जोडपत्र सहा

(सर्व कार्यान्वयीन यंत्रणेकरिता लागू)

- या दरपत्रकामध्ये अकुशल बाबींसाठी अकुशल मजुरांना द्यावयाच्या मजुरीसंबंधीचे दर निर्धारित करण्यात आले आहेत. कुशल बाबींसाठीचे दर त्या त्या खात्याच्या विहित दरसूचीनुसार देण्यात यावेत.
- कठीण खडकात खोदाई करणे (सुरुंग लावून अथवा सुरुंग विरहीत) ही बाब पूर्णपणे कुशल समजण्यात यावी.
- माती/मुरुम/ वाळू इत्यादी खाणीतून खोदून गाडीत भरून त्याची १०० मीटर अंतरापलीकडे वाहनाद्वारे वाहतूक करून भरावासाठी योग्य जाडीचे थर करणे वा रस्त्याच्या कामासाठी योग्य आकाराचे ढीग करणे या सर्व बाबी एकमेकांवर अवलंबून असल्यामुळे ह्या कुशल बाबी समजण्यात याव्यात व त्यासाठी खात्याने दर वापरावेत.
- रस्त्यांच्या कामासाठी तसेच इतर कामांसाठी जेव्हा मजुरांकडून खडी फोडून पुरविण्याचे काम करावयाचे असेल त्यावेळी सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या दरसूचीतील दरानुसार मजुरांना मजुरी देण्यात यावी व तशीच तरतूद अंदाजपत्रकात करण्यात यावी. अशा परिस्थितीत देण्यात येणारी मजुरी अकुशल खर्चात समाविष्ट करावी.
- अकुशल बाबींच्या सामग्रीची रॉयल्टीची रक्कम जिल्हाधिका-यांनी महसूल खात्याकडे अकुशल बाबींचे काम पूर्ण झाल्यानंतर वर्ग करावी. रोहयोच्या अकुशल बाबींच्या दरसूचीमध्ये रॉयल्टीचा अंतर्भाव केलेला नाही. कुशल बाबीकरिता त्या त्या खात्याची दरसूची वापरावयाची असल्यामुळे व जर खात्याच्या बाबीमध्ये रॉयल्टीचा अंतर्भाव केला असल्यास कंत्राटदारामार्फत रॉयल्टी चार्जेस महसूल खात्याकडे द्यावे लागतील व अशी तरतूद त्या निविदेमध्ये करावी. सा.बां.विभागाच्या दरसूचीतील बाबींच्या दरात रॉयल्टी चार्जेस अंतर्भूत केली असल्याचे दिसते. परंतु जलसंपदा विभागाच्या दरसूचीत रॉयल्टी चार्जेस अंतर्भूत केली नसल्याचे दिसते. तेव्हा कुशल भागाची कामे करताना खात्याच्या दरसूचीतील बाबींच्या दरात रॉयल्टी चार्जेस अंतर्भूत आहेत अथवा नाहीत असा स्पष्ट उल्लेख निविदेमध्ये करावा.
- कामाची गुणवत्ता राखण्यासाठी खात्याच्या नियमानुसार घ्यावयाच्या गुणनियंत्रण चाचण्याकरिता अंदाजपत्रकात अशी तरतूद करावी व यावरील खर्च कुशल भागात अंतर्भूत करावा.
